

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРИУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА: РЕЗУЛЬТАТИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**V Міжнародної науково-практичної
конференції**

Київ –2024

Маріупольський державний університет

НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА: РЕЗУЛЬТАТИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

**Збірник матеріалів
V Міжнародної науково-практичної
конференції**

Київ - 2024

УДК 37.014.3(477)(082)

Нова українська школа: результати та перспективи: збірник матеріалів V Міжнародної науково-практичної конференції, 21 грудня 2023 року / за заг. ред. О.А.Голюк. Маріуполь: МДУ, 2024. 150 с.

Редакційна колегія:

Воєвутко Н.Ю., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та освіти Маріупольського державного університету

Голюк О.А., кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри педагогіки та освіти Маріупольського державного університету

Грошовенко О.П., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та освіти Маріупольського державного університету

Деснова І.С., кандидат педагогічних наук, доцент, в.о. завідувача кафедри практичної психології Маріупольського державного університету

Задорожна-Княгницька Л.В., доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки та освіти, декан психолого-педагогічного факультету Маріупольського державного університету

Крутій К.Л., доктор педагогічних наук, професор кафедри дошкільної освіти, Маріупольського державного університету

Нетребя М.М., кандидат філологічних наук, доцент кафедри педагогіки та освіти Маріупольського державного університету

Присяжнюк Л.А., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та освіти Маріупольського державного університету

Хаджинова І.В., старший викладач кафедри педагогіки та освіти Маріупольського державного університету

Рекомендовано до друку Вченою радою психолого-педагогічного факультету
Маріупольського державного університету
(протокол № 4 від 30 грудня 2023 року)

Статті публікуються в авторській редакції

© Колектив авторів, 2024

© Кафедра педагогіки та освіти МДУ, 2024

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Salovey P., Mayer J.D. Emotional intelligence. *Imagination, Cognition and Personality*. 1990. № 9. pp. 185-211.
2. Salovey, P., Detweiler-Bedell B. T., Mayer, J. D. *Emotional intelligence*. New York: The Guilford Press, 2008. pp. 533-547.
3. Хаджинова І.В. Розвиток емоційного інтелекту учнів початкової школи. *Глухівські читання - 2021. Актуальні питання суспільних та гуманітарних наук: Збірник матеріалів XI міжнародної науково-практичної інтернет-конференції / За заг. ред. А.С. Полякова. Глухів, 2021. С.366-367.*
4. Хаджинова І.В. Виховання емоційного інтелекту учнів молодшого шкільного віку: аналіз зарубіжного досвіду. *Духовно-інтелектуальне виховання і навчання молоді в XXI столітті: міжнародний періодичний збірник наукових праць. За заг. ред. проф. В. П. Бабича, проф. Л. С. Рибалко, проф. Л. А. Штефан. Вип. 3. Харків : Вид. ВННОТ, 2021. 452 с. С. 60-63.*
5. Зубрик А. Інтерактивні методи і прийоми навчання англійської мови учнів початкових класів. *Humanities science current issues*. 2020. Т. 2, № 28. С. 87–92. URL: <https://doi.org/10.24919/2308-4863.2/28.208643> (дата звернення: 10.12.2023).

Канченко К.В.,

здобувачка вищої освіти,

Маріупольський державний університет

Хаджинова І.В.,

старший викладач кафедри педагогіки та освіти

Маріупольський державний університет

РОЗВИТОК ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ЗА ДОПОМОГОЮ ВПРАВ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

В сучасному світі все частіше постає проблема розвитку емоційного інтелекту у дітей. Вчені звертають увагу, що не тільки розумові здібності впливають на високі показники, а й вміння розпізнавати та контролювати свої емоції. Навчання англійської мови в початковій школі є чудовою можливістю для розвитку емоційного інтелекту. Існує багато вправ та методик, які використовують для впровадження емоційної освіти в освітній процес початкової школи. Саме тому ця проблема є досить актуальним у педагогічній та психологічній науці.

Розвитку емоційного інтелекту приділяли увагу багато вчених і дослідників, зокрема D. Goleman, The 14th Dalai Lama, B. Ozawa-de Silva, О. Елкін. Над впровадженням ідеологічних реформ Нової української школи в контексті набуття школярами емоційних здібностей в умовах початкової школи активно працювали Н. Бібик, О. Мартинчук, О. Онопрієнко, О. Савченко, Р. Шиян та ін.[1, с. 166].

У науковому дискурсі емоційний інтелект розглядається як набір психологічних здібностей, які включають усвідомлення та розуміння власних емоцій та емоцій інших людей. Термін вперше використали американські вчені P. Salovey and J.D. Mayer на початку 1990-х років для вираження загального ступеня розвитку якості людини. Вони виділили чотири компоненти емоційного інтелекту:

- точність оцінки та вираження емоцій;
- використання емоцій у розумовій діяльності;
- розуміння емоцій;
- управління емоціями [2].

Розвиток емоційного інтелекту допомагає підвищити ефективність діяльності дитини в усіх соціальних сферах і дає відчуття задоволення і щастя. Діти із високим рівнем емоційного інтелекту розуміють власні почуття і почуття інших людей, ефективно керують своєю емоційною сферою, що дає змогу досягати цілей у взаємодії з оточуючими [3].

Розвиток емоційного інтелекту у дітей шкільного віку залежить від діяльності вчителя, починаючи з планування уроків і закінчуючи типом стосунків між учнями та між учителем і дітьми в класі. Адже вчитель на уроці є лідером і зразком для наслідування, і якщо він усвідомлює роль емоцій в опануванні англійської мови та вміє ними керувати, то учні поступово засвоять ці навички. Діти вміють керувати своїми емоціями, що позитивно впливає на їх самоконтроль, тому завдання вчителя – допомогти їм розвинути самоконтроль. Запорукою ефективного розвитку емоційного інтелекту на уроках англійської мови у початковій школі є використання вправ, спрямованих саме на емоційну сферу учня, які допоможуть кожній дитині на уроці проявити себе. Розглянемо приклади таких вправ [4, с. 75-76].

1. Вправа «Емоційна мозаїка».

Мета: Розвивати усвідомлення емоцій. Розширювати словниковий запас учнів з теми "Емоції". Вчити учнів використовувати англійську мову для опису емоцій.

Матеріали: Набір карток із зображеннями різних емоцій. Папір для малювання. Олівці або фломастери.

Хід вправи: Роздайте учням набір карток із зображеннями різних емоцій. Попросіть учнів вибрати картки, які відображають їхній настрій у певний момент часу. Запропонуйте учням скласти з карток мозаїку. Попросіть учнів розповісти про свою мозаїку, використовуючи англійську мову.

Приклади:

Joy: smiling faces, flowers, the sun

Sadness: crying faces, rain, clouds

Anger: frowning faces, thunder, lightning

Fear: scared faces, dark, spiders

Surprise: shocked faces, exclamation points, question marks

Додаткові запитання: Які інші емоції ви можете відчувати? Як ви можете показати цю емоцію за допомогою жестів або міміки? Як ви можете описати цю емоцію словами?

2. Вправа «Емоційна історія».

Мета: Розвивати творче мислення. Розширювати словниковий запас учнів з теми "Емоції". Вчити учнів використовувати англійську мову для опису емоцій.

Матеріали: Папір для письма. Олівці або фломастери.

Хід вправи: Розкажіть учням, що вони будуть вигадувати історію про персонажа, який переживає різні емоції. Попросіть учнів подумати про персонажа, якого вони хочуть створити. Попросіть учнів подумати про емоції, які відчуває персонаж. Запропонуйте учням розпочати писати історію. Попросіть учнів прочитати свою історію в класі.

Приклади:

Історія про дитину, яка йде до школи і відчуває сум:

Once upon a time, there was a little girl named Mary. She was a happy girl, but she was always sad on Monday mornings. She didn't want to go to school. She wanted to stay home and play with her friends.

Mary woke up on Monday morning feeling sad. She got dressed slowly and ate her breakfast without tasting it. She walked to school slowly, dragging her feet.

When Mary got to school, she sat at her desk and put her head down. She didn't want to talk to anyone. She just wanted to go home.

The teacher called Mary's name, but Mary didn't answer. The teacher came over to Mary's desk and asked her what was wrong.

Додаткові запитання:

Як ви описуєте зовнішній вигляд персонажа? Як ви описуєте почуття персонажа? Як ви описуєте думки персонажа?

Дуже важливим є, зацікавленість дітей до вправ, метою таких вправ повинно бути розуміння своїх власних емоції дитини та емоції інших людей.

Отже, можна зробити висновок про важливість розвитку емоційного інтелекту як передумови формування іншомовної комунікативної компетентності у молодших школярів. На заняттях з англійської мови вчителю необхідно адаптувати навчальний матеріал відповідно до освітніх потреб учнів і використовувати нові види творчої роботи для виховання вміння та бажання учнів нижчого рівня спілкування, взаємодії та вивчення іноземних мов.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Вірста С., Жалко Т., Гончарук О. Формування емоційного інтелекту на уроках літературного читання в початковій школі. *Інноватика у вихованні*. 2022. № 15. С. 166-167. URL: <https://ojs.itup.com.ua/index.php/iuu/article/view/442/391>

2. Грисенко Л. П., Кривченко О. І. Розвиток емоційного інтелекту молодших школярів на уроках читання у контексті Нової української школи. *Специфіка фахової підготовки майбутніх учителів на засадах компетентного підходу: досвід, реалії, перспективи*: зб. матеріалів Всеукр. з міжнар. участю науково-практ. конф., м.Кременчук, 29 листоп. 2023 р. URL: [file:///C:/Users/Карина/Downloads/11198-Текст%20роботи-19995-1-10-20210420%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/Карина/Downloads/11198-Текст%20роботи-19995-1-10-20210420%20(1).pdf)

3. Хаджинова І.В. Розвиток емоційного інтелекту учнів початкової школи. *Глухівські читання – 2021. Актуальні питання суспільних та гуманітарних наук*: Збірник матеріалів XI міжнародної науково-практичної інтернет-конференції / За заг. ред. А.С. Полякова. Глухів, 2021. С.366-367.

4. Виспінська Н. М. Розвиток емоційного інтелекту як передумова формування іншомовної комунікативної компетентності в дітей з особливими освітніми потребами. *Науковий вісник ужгородського університету. серія: «педагогіка. соціальна робота»*. 2021. Т. 48, № 1. С. 75-76. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/36546/1/ПОЗВИТОК%20ЕМОЦІЙНОГО%20ІНТЕЛЕКТУ.pdf>

5. Гуменюк І. Розвиток емоційного інтелекту учнів на уроках англійської мови як чинник їх адаптації до сучасних умов життя. Електронне наукове фахове видання «Адаптивне управління: теорія і практика» Серія «Педагогіка». 2019. Т. 13, № 7. С. 11-12. URL: [file:///C:/Users/Карина/Downloads/157-Article%20Text-288-1-10-20200221%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/Карина/Downloads/157-Article%20Text-288-1-10-20200221%20(1).pdf)

Нетреба М.М.,

к. філолог. наук, доцент,
доцент кафедри педагогіки та освіти,
Маріупольський державний університет

Жердева О.Д.,

здобувач вищої освіти,
Маріупольський державний університет

СУТНІСТЬ ІГРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Сьогодні, у часи стрімкого розвитку інформаційних технологій, модернізація сучасної початкової освіти є надзвичайно актуальною та важливою завданням. Однією з ключових складових цієї модернізації є впровадження технологій в освітній процес, спрямованих на розкриття особистісного потенціалу молодших школярів. У цьому контексті, ігрові технології відіграють значущу роль та стають невід'ємною частиною навчання на початковому рівні.

Однією з основних переваг ігрових технологій є їх здатність сприяти активному навчанню та позитивному розвитку особистості дитини. Гра – це основний спосіб, яким діти вивчають світ навколо себе з самого народження. Використовуючи ігрові технології в освіті, вчителі можуть створити стимулююче середовище для навчання, яке враховує природний потяг дітей до гри [1, с. 145].

Ігрові технології роблять навчання більш інтерактивним та цікавим, залучаючи учнів до активної участі в уроках. Такий підхід сприяє покращенню психологічного клімату в класі та сприяє розвитку позитивного ставлення до навчання.

Крім того, ігрові технології в шкільному навчанні можуть виявитися надзвичайно корисним інструментом для розвитку емоційного інтелекту молодших школярів. Однією з основних переваг ігрових технологій є їх здатність створювати дружню та позитивну атмосферу на уроках. Граючи в ігри, учні розслабляються та розчиняють страхи перед відповіддю чи критикою, що може виникнути на звичайних уроках. Ігрові сценарії часто включають елементи співпраці та комунікації, що розвиває навички міжособистісної взаємодії та співробітництва.

Завдяки іграм, діти мають можливість виразити свої емоції та вчаться розпізнавати емоції в інших людях. Це сприяє розвитку емпатії та розумінню інших, що є важливими компонентами емоційного інтелекту. Наприклад, рольові